

- suchasni shkoli*. 2013. № 7-8. S. 17-19.
11. Skvorcov L. I. Teoreticheskie osnovy kultury rechi. Moskva : Nauka, 1980. 352 s.
 12. Slovnyk ukrainskoi movy : v 11-ty t. Kyiv : Naukova dumka, 1970–1980.
 13. Struhanets Liubov. Dyferentsiini oznaky normy literaturnoi movy. *Kultura slova*. Vyp. 74. Kyiv : Vydavnychi dim Dmytra Buraho, 2011. S. 34-43.
 14. Ukrainska mova. Entsyklopediia. Kyiv : Vyd-vo “Ukrainska entsyklopediia” im. M. P. Bazhana, 2000. S. 387-388, 59-61.

Литвин Л. П. Правильность как основное коммуникативное свойство речи.

В статье рассмотрено соотношение между понятиями “норма языка” и “норма речи”, типы языковых норм в соответствии с уровнями языковой системы, правильность речи как её нормативность. Речь идет о двух степенях обладания литературным языком – правильной речи и речевом мастерстве, которое благодаря наличию разных вариантов в системе языковых средств и способствует осуществлению более целесообразного выбора, а также становится предпосылкой динамической языковой нормы. Повышению культуры речи способствует понимание вещателями критериев нормы литературного языка, которые помогают осознанной литературной практике носителей языка.

Ключевые слова: норма языка, норма речи, вариантность языковых средств, динамическая теория языковой нормы, критерии нормы литературного языка.

Litvin L. P. Accuracy as the main communicative property of speech.

The article deals with the relation between concepts of the language norm and the speech norm, types of language norms in accordance with the levels of the language system, and the accuracy of speech as its standardization. There are two levels of the literary language – correct speech and skilful speech, which is possible due to the availability of different variants in the system of language means and helps a speaker to make a better, more expedient choice, and also becomes a prerequisite to the dynamic character of the language norm. A factor which contributes to the development of the speech culture is the speakers’ understanding of the literary language norm criteria, which help native speakers conduct the conscious language and literary practice.

Keywords: language norm, speech norm, the variability of language means, the dynamic theory of the language norm, literary language norm criteria.

ДК 378.011.3-051:005.336.2

Матвієнко О. В., Цихмейструк О. М.

ГРОМАДЯНСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК СКЛАДОВА ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЕМОКРАТИЧНОГО МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

У статті розглянуто проблему формування громадянських цінностей в освітньому просторі. Наголошено на основних завданнях мети освіти та виховання, що полягають у вихованні вільних громадян освітньої спільноти, які проявлятимуть свою громадянську свідомість та враховуватимуть права та свободи людини для ефективної життєдіяльності як індивіда, так і суспільства в цілому.

Виділено деякі громадянські компетентності педагогічного працівника. Проаналізовано процес формування ціннісних орієнтацій серед студентського педагогічного середовища. Акцентовано увагу на ефективності комунікації з врахуванням психоемоційного комфорту серед студентства в процесі формування громадянської компетентності.

Виокремлено зміст життєвих цінностей студентської молоді та рівень громадянських цінностей. Наголошено на мотиваційно-ціннісній компоненті у змісті громадянського виховання. Окреслено стратегію розвитку духовно-ціннісних орієнтацій особистості майбутнього вчителя. Прогнозовано спектр майбутньої педагогічної діяльності особистості майбутнього вчителя в сфері громадянської освіти.

Ключові слова: громадянська компетентність, громадянські цінності, демократична культура, громадянська освіта, ціннісні орієнтації, громадянська свідомість.

В умовах сучасного реформування освіти педагогічний процес спрямовується на загальнолюдські права, закони життя, визначені та ухвалені світовими спільнотами. Та роль державної політики і сама ідеологія суспільства також впливає на формування освітнього простору.

В результаті євроінтеграції України постає проблема підготовки фахівців, як компетентних професіоналів з морально-етичними та соціальними цінностями, з активною громадянською позицією. Реформи в науковому та освітньому напрямках, які охопили початкову, середню та

вищу школи породжують потребу в підготовці майбутнього вчителя початкової школи з ідеями демократії, педагогіки партнерства, справедливості та інноваційності.

Відповідно до концепції Нової української школи (2017 р.) та Державного стандарту початкової освіти (21 лютого 2018 р.), до основних компетентностей належать громадянські та соціальні компетентності, що базуються на демократичних засадах, усвідомленні рівних прав і можливостей, умінні усвідомлювати етнічну самобутність та толерантно ставитись до культурного розмаїття.

Згідно із законом України “Про освіту” від 2017 р. (зі змінами 2018 р.) метою освіти є “виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.”[8]

Оскільки, згідно з проектом “Нова школа”, “Нова українська школа буде виховувати не лише відповідальність за себе, а й за розвиток і добробут країни та всього людства” [9, 19], на нашу думку, **мета виховання** на сьогодні вбачає формування особистості з врахуванням прав та свобод людини, зважаючи на рівень науково-технічного прогресу, потребу на сучасному ринку праці, розвиток вмінь та навичок, необхідні для якісного життя індивіда як на теренах освітнього ландшафту, так і у суспільстві в цілому.

Згідно зі статтею 12 п. 1 Закону “Про освіту” ключовими компетенціями, якими реалізується досягнення мети освіти є “громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей” [8].

Акцентування на громадянських цінностях пронизує весь спектр нормативно-правової бази з питань освіти, за законом України “Про освіту” ст. 5 п. 4 “Документами державного прогнозування і стратегічного планування розвитку освіти є прогноз розвитку освіти України, стратегія розвитку освіти України, відповідні державні, регіональні та місцеві цільові програми, плани діяльності у сфері освіти органів влади” [8]. Щодо запровадження в навчально-виховний процес громадянської освіти у наданому переліку документів міститься гарантії прописаних прав та свобод людини на якому вибудовується розвиток демократичного суспільства із сформованими громадянськими цінностями:

1. Концепція розвитку громадянської освіти.
2. Загальна декларація прав людини.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та відповідних протоколах до неї.
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права.
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права.
6. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

Зокрема, у 1996 р. Організацією Об’єднаних Націй була прийнята “Декларація принципів толерантності”, що базувалася на становленні громадянського суспільства та соціокультурного діалогу. В 2016 р. Європейським Центром ім. Вергеланда та Міністерством освіти і науки України за співпраці з Радою Європи та фінансуванням від Міністерства закордонних справ Норвегії реалізується всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства “Демократична школа”. Вона охопила ряд шкіл та вишів України, а саме 74 навчальних закладів з 24 областей України.

Починаючи з 2017 р. Національний університет імені М. П. Драгоманова, в співпраці з Університетським коледжем південно-східної Норвегії продовжили розвиток демократичних цінностей, якості педагогічної освіти через розвиток демократичної культури у викладанні, через запровадження проекту “Розвиток культури демократії в Україні, Норвегії та Палестині.

У сучасний період помітно зросла кількість досліджень з даної тематики. Обґрунтування теоретичних засад формування ціннісних орієнтацій та громадянської відповідальності розглянули у своїх дослідженнях Н. Ліпатова, Ж. В. Петровичко, М. Ларіонова, Л. А. Левицька, С. Д. Булавенко, Р. Х. Вайнола, Т. В. Розвадовська, С. Ф. Клепко.

Серед представників, які досліджують теоретичні та методичні засади, підготовки вчителів початкової школи слід відзначити В. О. Сухомлинського, А. С. Макаренка, Ш. А. Амонашвілі, В. І. Бондаря, І. М. Шапошнікову, В. Ф. Шаталова, С. Д. Максименка.

Розвитку системи підготовки вчителя початкової школи до професійної діяльності присвятили свої праці О. В. Матвієнко, О. А. Комар, Н. М. Бібік, С. М. Мартиненко, І. М. Шапошківа, М. П. Вовк.

Формуванням національних та громадянських цінностей в процесі підготовки вчителя досліджували у своїх працях: В. П. Андрущенко, В. І. Бобрицька, Ю. Ф. Пачковський, Ю. В. Івженко, О. В. Шестоपालук, Т. В. Куренна, С. Є. Бесклетний, Ю. Ю. Белова, Н. П. Максимчук.

Особливостями формування громадянських цінностей в полікультурному середовищі займалися: Т. В. Коваль, П. Кендзьор, Ю. А. Гордієнко, В. В. Ніколаєнко, Н. В. Майер, Н. Б. Хамська.

Лілія Момотюк зазначає, що “процес громадянського виховання молодого покоління широко і різнобічно обґрунтований в теорії і практиці. Зокрема, у вітчизняній педагогіці вперше до теми громадянського виховання звернувся В. Сухомлинський, педагогічні ідеї якого стали орієнтиром для створення ефективних технологій виховання громадянськості школярів й на сучасному етапі” [2, 4].

Як наслідок для підготовки фахівців в галузі педагогічної освіти для ефективних вирішень проблем, які постають перед освітянами, потрібно забезпечити майбутніх педагогів та працівників закладів освіти громадянською освітою, сприяти виробленню активної громадянської позиції, що базується на сформованих переконаннях з врахуванням певних фактів, орієнтуванні в законах, конвенціях, правилах, морально-етичних нормах поведінки. Такий педагог може стати активним діячем освітньої політики.

У педагогічному словнику зазначається, що цінності є соціально-філософською категорією, яка фіксує позитивне або негативне значення будь-якого предмету або явища [3, с. 340].

Погоджуючись з думкою Світлани Цюри, що “інтелектуальний потенціал студентського середовища та вікові особливості ідентифікаційних процесів у юності створюють сприятливе середовище для внесення цінностей громадянського суспільства на початку їх структурування і когнітивної інтерпретації” [4, с. 64], можемо зазначити, що важливим процесом формування ціннісних орієнтацій в громадянському є комунікація в мікро- та макросередовищі з врахуванням високого психоемоційного комфорту. Спілкування за допомогою діалектичних бесід, які були ще розвинуті філософом Кантом дає можливість встановити причинно-наслідкові зв'язки понять, класифікуючи та узагальнюючи їх. Можливість критичної оцінки власних тверджень та тверджень співрозмовника корегує послідовність вибудованої системи понять та впливає на переоцінку і можливу зміну власних рішень під впливом ґрунтовних аргументів. В цьому і полягає одна із сильних сторін демократичної особи – формулювання та обґрунтування власних переконань, можливість вибору та опис його доцільності, а також вміння змінити вибір при наявному аргументованому переконанні, наявності фактів, представлених та класифікованих в єдину систему, що передбачає виокремлення певних узагальнень. Інакше кажучи, демократична особа з наявними громадянськими цінностями має володіти гнучкістю мислення.

Зі свого боку, “громадянські цінності, громадянські знання, громадянські уміння є складовими громадянської компетентності. Громадянські цінності є загальнолюдськими, демократичними, національними. Вони не залежать від класових інтересів, симпатій, уподобань, однакові для представників усіх класів і верств суспільства. Особливо яскраво виражені у світових релігіях. Головне місце в загальнолюдських цінностях посідають питання, пов'язані з моральними ідеалами особистості” [10, 1].

Відповідно до Концепції розвитку громадянської освіти виділено основні громадянські компетентності особистості педагогічного простору:

“1) розуміння власної громадянської ідентичності, державної приналежності, національної, етнічної та культурної ідентичностей, повага до інших культур та етносів;

2) здатність плекати українські традиції та духовні цінності, володіти відповідними знаннями, вміннями та навичками, поділяти європейські цінності, спроможність реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства;

3) розуміння значення національної пам'яті, особливості її розвитку, впливу на суспільно-політичні процеси;

4) знання принципів демократії та здатність застосовувати їх у повсякденному житті; розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та права інших;

5) розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти;

6) знання та розуміння державного устрою, принципів і шляхів формування державної політики у всіх сферах суспільного життя на національному, регіональному та місцевому рівнях;

7) знання механізмів участі у суспільному, суспільно-політичному та державному житті та вміння їх застосовувати разом з прийняттям рішень на місцевому, регіональному і національному рівнях; відповідальне ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільно-політичному житті;

8) здатність формувати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;

9) здатність критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;

10) здатність до соціальної комунікації, солідарних дій та вміння співпрацювати, формувати групи задля вирішення проблем спільнот різного рівня, зокрема шляхом волонтерської діяльності” [11].

Тому для реалізації громадянських цінностей в освітньому просторі одним із **завдань в процесі фахової підготовки вчителя початкової школи є формування громадянина держави**, який здатний аналізувати та критично мислити, продумувати та імплементувати стратегію розвитку однієї з ланок державної чи суспільної діяльності, володіти комунікативними навичками з врахуванням поваги та толерантності до співрозмовника, бути гнучким при зміні діяльностей та вивченні різноманітних суспільних проблем задля розвитку демократичних процедур в освітньому процесі, формування освіченого суспільства та розвитку демократичної і правової держави.

Більшість сучасних досліджень акцентує увагу на громадянській свідомості, громадянській компетенції та цінностях серед учнів школи. Та для формування громадянських цінностей молодших школярів педагогу необхідно виокремити ціннісну детермінанту особистості в руслі громадянської освіти. Ми прогнозуємо, що **система духовно-ціннісних орієнтацій особистості майбутнього вчителя початкової школи в руслі громадянської освіти формується шляхом:**

– вдосконалення освітньої свідомості, позбавленої від соціальних, політичних та релігійних стереотипів та орієнтуючій на фактах суспільного життя і методах пізнання дійсності;

– виховання морально-вольових якостей та формування твердості характеру, допитливості, цілеспрямованості та наполегливості під впливом ідейного спрямування;

– здатності аналізувати та синтезувати реалії освітнього та суспільного життя, передбачати стратегії розвитку за наявних умов та створенні нових і розвитку доцільних шляхів вирішення окреслених проблем громадськості;

– наукового світогляду, що сприяє розвитку організуючої домінанти у виході економіки держави на новий рівень, шляхом подолання нав'язаних стереотипів та розвитку дипломатичних відносин між галузями державної політики та міжнародних зв'язків для налагодження комунікацій.

Юрій Ївженко у своїй дисертаційній роботі розкрив “зміст життєвих цінностей української молоді, які зумовлюють її життєдіяльність та пов'язані між собою: суспільні відносини з іншими людьми, вчинки та поведінка, ставлення до власного здоров'я, а також духовно-практична діяльність молоді”, а також визначив “рівень громадянських цінностей у студентів: відповідальність, громадянський обов'язок, відданість своїй Батьківщині” [1, 5].

За Олександром Шестопалюком, “мотиваційно-ціннісний компонент у змісті громадянського виховання передбачає:

– формування любові до Батьківщини, інтересу до суспільного життя, потреби в його поліпшенні;

– розвиток почуття любові до ближнього, до суспільства, потреби в соціальній взаємодії;

– формування соціально цінних відносин, негативного ставлення до насильства, готовності протидіяти антисоціальній поведінці;

– виховання поваги і терпимості до інших громадян, їхніх прав;

– формування демократичних цінностей як мотивів громадянської поведінки” [5, с. 24].

Саме тому нами виокремлені наступні способами формування громадянських цінностей майбутнього педагога:

– створення рівних можливостей доступу до якісної освіти;

– обізнаність про загальнолюдські цінності, визначення способів їх впровадження та розвиток в освітній простір;

– органічне поєднання освіти, науки, ринку праці та державної політики; знання про

національну самобутність та ідентичність в умовах соціокультурної динаміки;

– формування демократичного світогляду, орієнтуючись на правову та законодавчу базу, культурно-історичні цінності нації, міжкультурну та міжетнічну комунікацію з адекватним ставленням до різноманітності раси, віросповідання, культури, особливих потреб, тощо.

Майбутній вчитель початкової школи, який матиме стійкі громадянські цінності, зможе:

– репродукувати наявні знання та досвід педагогічної діяльності, державної політики при наявності, волонтерської діяльності, наукового пошуку, соціальної активності в демократичний педагогічний процес;

– глибоко проникати в сутність головних взаємозв'язків проблематики задля розбудови моделі демократичних процедур в освіті під впливом громадського виховання;

– створювати коло рівних можливостей для всіх учасників педагогічного процесу, використовуючи сформовані громадянські цінності, передбачаючи спектр проміжних очікуваних результатів та загального узагальнюючого висновку;

– використовувати наявні ідеї розвитку демократичного суспільства в педагогічній діяльності, застосовувати певні демократичні процедури державної політики, як методи та форми організації навчального процесу;

– усвідомлювати та ознайомлювати учнів або студентів із правилами, законами, конституціями, конвенціями, діяльністю політичних та громадських організацій, міжнародними проектами та їх результатами, сучасними курсами та тренінгами, задля якісного компетентнісного підходу в сфері громадянської освіти;

– використовувати ресурси платформи ігор (Громадянська освіта) та курсів (Громадянська освіта) як спосіб наголошення на проблемі та виокремлення способів її вирішення за допомогою наочно-образних і, що важливо, наочно-дійових моделей розвитку громадянського суспільства в галузі освіти і науки;

– сприяти вихованню молодших школярів в дусі громадянської освіти, забезпечивши тим самим можливість розвитку в громадянському суспільстві, можливість для самоосвіти та уміння комунікації в соціумі.

Використана література:

1. Івженко Ю. В. Формування у студентської молоді почуття громадянськості в молодіжних громадських організаціях : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. [б. в.], 2017. 279 с.
2. Момотюк Л. Б. Громадянське виховання молодших школярів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Рівненський державний гуманітарний університет Міністерства освіти і науки України. : [б. в.], 2007. 23 с.
3. Педагогічний словник для молодих батьків. Київ : ДЦССМ, 2002. 348 с.
4. Цюра Світлана. Громадянські цінності сучасної студентської молоді: синергетичний підхід. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка*. Сер. пед. 2006. Вип. 21 Ч. 1. С. 57-65.
5. Шестопалюк О. В. Теоретичні і практичні засади розвитку громадянської компетентності майбутніх учителів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. : [б. в.], 2010. 48 с.
6. Matviienko Olena. Actual problems of modern professional education. Research and Innovation: Collection of scientific articles. Fadette editions, Namur, Belgium, 2019. 140 p.
7. Matviienko Olena. Integration of fundamental and practical training future primary school teacher in the context of a new ukrainian school development. Perspectives of research and development: Collection of scientific articles. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. 192 p.
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. <http://eprints.zu.edu.ua/23719/1/Залібовська-Ільницька.PDF>
11. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80?lang=ru>

References:

1. Ivzhenko Yu. V. Formuvannia u studentskoi molodi pochuttia hromadianskosti v molodiznykh hromadskykh orhanizatsiiakh : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.07 / Skhidnoukrainskyi natsionalnyi universytet imeni Volodymyra Dalia. [b. v.], 2017. 279 s.
2. Momotiuk L. B. Hromadianske vykhovannia molodshykh shkoliariv : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.07 / Rivnenskyi derzhavnyi humanitarnyi universytet Ministerstva osvity i nauky Ukrainy. : [b. v.], 2007. 23 s.

3. Pedahohichnyi slovnyk dlia molodykh batkiv. Kyiv : DTsSSM, 2002. 348 s.
4. Tsiura Svitlana. Hromadianski tsinnosti suchasnoi studentskoi molodi: synerhetychnyi pidkhid. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Ser. ped. 2006. Vyp. 21 Ch. 1. S. 57-65.
5. Shestopaliuk O. V. Teoretychni i praktychni zasady rozvytku hromadianskoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Vinnytskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. : [b. v.], 2010. 48 s.
6. Matviienko Olena. Actual problems of modern professional education. Research and Innovation: Collection of scientific articles. Fadette editions, Namur, Belgium, 2019. 140 p.
7. Matviienko Olena. Integration of fundamental and practical training future primary school teacher in the context of a new ukrainian school development. Perspectives of research and development: Collection of scientific articles. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. 192 p.
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. <http://eprints.zu.edu.ua/23719/1/Zalibovska-Ilnitska.PDF>
11. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80?lang=ru>

Матвиенко Е. В., Цихмейструк О. М. Гражданские ценности как составляющая гражданской компетентности демократического будущего учителя.

В статье рассмотрена проблема формирования гражданских ценностей в образовательном пространстве. Отмечены основные задания цели образования и воспитания, которые заключаются в воспитании свободных граждан образовательного сообщества, которые будут проявлять свое гражданское сознание и учитывать права и свободы человека для эффективной жизнедеятельности как индивида, так и общества в целом.

Выделены некоторые гражданские компетентности педагогического работника. Проанализирован процесс формирования ценностных ориентаций среди студенческой педагогической среды. Акцентируется внимание на эффективности коммуникации с учетом психоэмоционального комфорта среди студенчества в процессе формирования гражданской компетентности.

Выделено содержание жизненных ценностей студенческой молодежи и уровень гражданских ценностей. Отмечен мотивационно-ценностный компонент в содержании гражданского воспитания. Очерчена стратегия развития духовно-ценностных ориентаций личности будущего учителя. Прогнозируется спектр будущей педагогической деятельности личности будущего учителя в сфере гражданского образования.

Ключевые слова: гражданская компетентность, гражданские ценности, демократическая культура, гражданское образование, ценностные ориентации, гражданское сознание.

Matviienko O. V., Tsykhmeistruk O. M. Civil values as a component of democratic future teacher's civil competence.

The article analyzes a problem of civic values formation in the educational space. The main objectives of education consist of upbringing free citizens in the educational community, which will show their civic consciousness and take into account human rights and freedoms for effective life of both the individual and society as a whole, are emphasized.

Some civil competencies of the teacher are allocated. The process of value orientations formation among the student pedagogical environment is analyzed. The effectiveness of communication, taking into account the psycho-emotional comfort among students in the process of forming a civic competence is emphasized.

The content of vital values among student youth and the civic values level are announced. The article emphasize on the motivational and value component in the civic education content. The strategy of developing spiritual and value orientations of the future teacher's personality is accented. The spectrum of the future teacher's pedagogical activity in the civic education sphere is predicted.

Keywords: civic competence, civic values, democratic culture, civic education, value orientation, civic consciousness.

УДК 378.091.3-051:373.3:316.4

Митник О. Я.

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ УСПІШНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА**

У статті розкрито зміст поняття “соціальна успішність молодшого школяра”, представлено розгорнуту характеристику названої якості; презентовано психолого-педагогічні особливості навчання у